

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Мркоњић Град
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ050-19

Бања Лука, 06.08.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	8
	1. Увод.....	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	8
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење буџета.....	12
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	13
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци.....	16
	6.1.3. Разлика у финансирању	20
	6.2. Биланс успјеха	21
	6.2.1. Приходи.....	21
	6.2.2. Расходи.....	21
	6.2.3. Финансијски резултат	22
	6.3. Биланс стања.....	22
	6.3.1. Актива	23
	6.3.2. Пасива.....	26
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	29
	6.4. Биланс новчаних токова	29
	6.5. Временска неограниченост пословања	30
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	30
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	30

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Мркоњић Град који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани финансијски извјештај Општине Мркоњић Град истинито и објективно приказује, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Општина Мркоњић Град није извршила консолидацију при сачињавању Консолидованог финансијског извјештаја за 2018. годину како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање ентитета под контролом или значајним утицајем, додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. извјештаја:

Општина Мркоњић Град није извршила корекцију учешћа у капиталу за дио који се односи на повећање вриједности акцијског капитала КП „Парк“ а.д. Мркоњић Град у износу од 189.193 КМ, те су акције и учешћа у капиталу мање исказане за наведени износ. Поред наведеног, Општина Мркоњић Град није исказала учешћа у капиталу по основу оснивачког улога у институцијама Јавна установа Центар за социјални рад Мркоњић Град, Агенције за привредни развој Општине Мркоњић Град и Јавна установа Културно-спортски центар „Петар Кочић“ Мркоњић Град, чији је оснивач.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.3. извјештаја:

Имовина која се даје у закуп није исказана као инвестициона имовина, што није у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама

и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26.

Као што је наведено под тачком 6.3.2.3. извјештаја:

Није вршено укидање ревалоризационих резерви у висини амортизованог дијела процјењене опреме из ранијег периода у износу од 119.283 КМ, што није у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, *параграф 57*. Због наведеног треба кориговати финансијски резултат текуће године за износ од 6.348 КМ и финансијски резултат ранијих година за износ од 112.935 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

У билансу новчаних токова, приливи готовине по основу трансфера између различитих јединица власти у износу од 400.000 КМ и остали примици из трансакција са другим јединицама власти у износу од 73.493 КМ, нису презентовани у складу са захтјевима MPC-JC 2 Извјештај о новчаним токовима, *параграф 22 и 25*. Због претходно наведеног мање су исказани приливи готовине из пословних активности, а више су исказани приливи готовине из инвестиционих активности у износу од 473.493 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.7. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже потпуна образложења у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда, јер нису објелодањене неопходне додатне информације о структури: пореских и непореских прихода, расхода обрачунског карактера, издатака за нефинансијску имовину, ванбилансне евиденције и биланса новчаних токова, а за сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијским извјештајима, нису објелодањене информације о бруто књиговодственој вриједности и акумулираној исправци вриједности, као и корисном вијеку употребе или стопама амортизације.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је објелодањено, да су финансијски извјештаји Општине Мркоњић Град састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су, по нашем професионалном мишљењу, она питања која су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаног у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену

и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 06.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Мркоњић Град за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијском извјештају Општине Мркоњић Град за 2018. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, Начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Мркоњић Град обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Мркоњић Град.

Бања Лука, 06.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се:

- 1) редован годишњи попис имовине и обавеза у потпуности обавља у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) у Консолидовани финансијски извјештај Општине укључе и финансијски извјештаји контролисаних ентитета у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) издаци за отплату дугова евидентирају на готовинској основу у складу са чланом 98. став 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 4) на позицији акције и учешћа у капиталу искаже повећање вриједности акција код КП „Парк“ а.д. Мркоњић Град у износу од 189.193 КМ и искажу учешћа у капиталу по основу оснивачког улога у институцијама чији је оснивач Општина;
- 5) имовина која се даје у закуп евидентира као инвестициона имовина у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26;
- 6) обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти евидентирају у складу са чланом 84. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 7) укидање ревалоризационих резерви врши у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 57;
- 8) у билансу новчаних токова приливи готовине из пословних и инвестиционих активности презентују у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 Извјештај о новчаним токовима, параграфи 22 и 25;
- 9) у Напоменама уз финансијске извјештаје у потпуности објелодањују све неопходне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Препоручује се директорима Јавне установе Дјечији вртић „Миља Ђукановић“ Мркоњић Град и Јавне установе Гимназија Мркоњић Град да обезбиједи да се:

- 1) приходи по основу трансакција размјене, који нису праћени приливом готовине у моменту евидентирања, а који се односе на боравак дјече у вртићу и закуп простора код Гимназије, евидентирају сходно члану 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се:

- 1) код додјеле грантова утврде јасни критеријуми и да се исти поштују, те да се достављају извјештаји о намјенском кориштењу одобрених средстава гранта, у складу са Одлуком о извршењу буџета општине Мркоњић Град.

Препоручује се Скупштини општине да:

- 1) у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима донесе Стратегију развоја локалних путева и улица у насељу, као и Програм развоја спорта у складу са чланом 10 и 11. Закона о спорту.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука и измјена одлуке о извршењу буџета општине Мркоњић Град за 2018. годину;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о раду;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о доприносима;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама;
- Закон о водама;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о концесијама;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о спорту.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Мркоњић Град (у даљем дијелу текста: Општина) налази се у западном дијелу Републике Српске и обухвата површину од 670 км². Према коначним резултатима пописа за 2013. годину на подручју Општине живи 15.926 становника који су организовани у 22 мјесне заједнице и распоређени у 38 насељених мјеста.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Статутом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16) и другим важећим прописима, којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања општине.

Органи општине су Скупштина и Начелник општине. Скупштина општине, коју чини 25 одборника, је орган одлучивања и креирања политике општине. Начелник општине заступа и представља Општину, носилац је извршне власти, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад.

У складу са утврђеним критеријумима за оцјену развијености, одлуком Владе Републике Српске, Општина је за 2018. годину сврстана у категорију развијених јединица локалне самоуправе.

Средства за рад Општине у 2018. годину обезбијеђена су из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између буџетских корисника и примитака од нефинансијске и финансијске имовине.

Консолидовани финансијски извјештај Општине чине финансијски извјештаји: Општинске управе и нижих буџетских корисника: Јавна установа Центар за социјални рад Мркоњић Град (у даљем тексту: Центар за социјални рад), Јавна установа Дјечији вртић „Миља Ђукановић“ Мркоњић Град (у даљем тексту: Дјечији вртић), Јавна установа Гимназија Мркоњић Град (у даљем тексту: Гимназија), Јавна установа Машинска школа Мркоњић Град (у даљем тексту: Машинска школа) и Јавна установа Народна библиотека Мркоњић Град (у даљем тексту: Народна библиотека).

Општина послује у систему трезорског пословања (СОФИ) и у Главној књизи трезора Општине евидентирани су финансијске трансакције Општинске управе и нижих буџетских корисника, као потрошачких јединица, у оквиру фонда 01 (буџет у ужем смислу) и фонда 05 (фонд за посебне пројекте).

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију Консолидованог финансијског извјештаја за кориснике буџета Општине за период 01.01-31.12.2013. године и саставила извјештај у којем је, у циљу превазилажења утврђених неправилности, дато десет препорука.

Провођење препорука датих у ревизијском извјештају било је предмет посебног прегледа статуса датих препорука који је извршен 2016. године, о чему је сачињен Извјештај о статусу датих препорука (ИП016-16) у којем је наведено: да је Општина

провела пет препорука, да су дјелимично проведене три препоруке (које се односе на: објелодањивање информација у Напоменама уз финансијске извјештаје, процјену исхода судских спорова и објављивања неусаглашених салда потраживања и обавеза), те да две препоруке (које се односе на: процјену вриједности имовине и успостављање помоћне евиденције нефинансијске имовине и успостављање организационих јединица у саставу Општине) нису проведене.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у општинској управи Општине Мркоњић Град и измјенама правилника („Службени гласник Општине Мркоњић Град“, број: 6/15 и 1/17) у Општини су организовани: Стручна служба Скупштине и Начелника општине, Одјељење за инспекцијске послове, Одјељење за привреду и финансије, Одјељење за општу управу и друштвене дјелатности, Одјељење за просторно планирање и комуналне послове и Одјељење за изградњу града и управљање имовином. Правилником је систематизовано 77 радних мјеста са 88 извршиоца.

На дан 31.12.2018. године укупан број запослених био је 76, од чега је 54 запослено на неодређено вријеме, 13 на одређено вријеме, 6 приправника и 3 функционера.

Током 2018. године са 13 извршиоца заснован је радни однос на одређено вријеме, примљено је у радни однос 6 приправника, и није било пријема радника у радни однос на неодређено вријеме.

Скупштина општине није донијела Стратегију развоја локалних путева и улица у насељу, што није у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13). Донесена је Одлука о мјерилима и критеријумима за разврставање локалних путева и улица у насељу (члан 10. став 2. закона), Одлука о утврђивању локалних и некатегорисаних путева на подручју општине (члан 10. став 4. закона) и Програм одржавања локалних и некатегорисаних путева на подручју општине за 2018. годину.

Програм развоја спорта није донесен на период од четири године, што није у складу са чланом 10 и 11. Закона о спорту („Службени гласник Републике Српске“, број: 4/02, 66/03, 73/08 и 102/08), а донесен је програм спортских активности на подручју општине за 2018. годину.

Препоручује се Скупштини општине да у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима донесе Стратегију развоја локалних путева и улица у насељу, као и Програм развоја спорта у складу са чланом 10 и 11. Закона о спорту.

Увидом у документацију обављеног редовног годишњег пописа имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године утврђено је да попис није у потпуности обављен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16), јер:

- Комисија за попис новчаних средстава, хартија од вриједности, потраживања, обавеза и временских разграничења није пописала гаранције које се воде ванбилансно;
- Комисија за попис основних средстава није сачинила одвојене пописне листе за сваку категорију имовине која је предмет пописа (члан 17. став 4.);

- Збирни извјештај о попису (од 15.03.2019. године), којег је сачинила Централна пописна комисија, не садржи податке из члана 20. став 1. тачка 1 и 2. наведеног правилника и није сачињен у року односно мјесец дана прије дана сачињавања годишњег финансијског извјештаја (члан 20. став 2) а разлози кашњења нису наведени у Збирном извјештају о попису.

До дана одређеног за попис вршено је усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повјериоцима предвиђено чланом 15. правилника. Неусаглашена стања потраживања и обавеза Општина није објелоданила у Напоменама уз финансијске извјештаје, што није у складу са чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15). У току ревизије проведене су независне потврде (конфирмације) салда потраживања и обавеза, на одабраном узорку, и том приликом нису утврђена значајнија одступања.

Извјештај централне пописне комисије о попису имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године код Дјечијег вртића и Извјештај Комисије о обављеном попису са 31.12.2018. године код Центра за социјални рад не садрже: податке о стручној и професионалној квалifikацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису превиђену чланом 20. став 1. тачка 2. правилника.

Препоручује се Начелнику општине да обезбеди да се редован годишњи попис имовине и обавеза у потпуности обавља у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима (од новембра 2016. године) и другим интерним актима, дефинисан је систем интерних контрола, с тим да правилником нису идентификовани ризици за интерне контролне поступке и активности и није дефинисан мониторинг који одражава суштински смисао надгледања провођења интерних контрола и интерних контролних поступака, њиховог континуираног преиспитивања у складу са стварним околностима, успостављања нових мјера усмјерених на унапређење интерних контрола и интерних контролних поступака.

Општина је у обавези да успостави јединицу интерне ревизије у складу са чланом 19. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/16), а Начелник општине је одговоран за обезбјеђивање услова за функционисање интерне ревизије у складу са чланом 26. наведеног закона. Функција интерне ревизије није успостављена.

Према Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске Општина је обавезна да у складу са чланом 14. поменутог закона одреди одговорно лице за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле. Начелник општине је, почетком 2018. године, именовано одговорно лице за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле. Сачињени су: План рада за успостављање и развој финансијског управљања и контроле за 2018. годину, Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за период 01.01-31.12.2018. године, и План рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контрола у 2019. години.

Општина није уредила систем интерних контрола према дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског

управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број: 99/17), јер није:

- донијела акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2. закона);
- дефинисала кључне пословне процесе и успоставила књигу пословних процеса (тачка 22. подтачке 3, 4 и 5. наведеног упутства);
- извршила анализу постојећих и на основу тога донијела нова правила и процедуре имајући у виду да је у протеклом периоду, дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области.

Ажурирање Правилника о интерним контролама и интерним контролним поступцима те осталих интерних правила и процедура у циљу унапређења система за финансијско управљање и контролу у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске није вршено.

Сходно наведеном и у даљем дијелу извјештаја, успостављени систем интерних контрола није у свим сегментима функционисао на начин да у потпуности обезбједи истинито и фер финансијско извјештавање.

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјенама плана за 2018. годину, у Општини су планиране јавне набавке укупне вриједности од 3.456.920 КМ без урачунатог пореза на додату вриједност (у даљем дијелу текста: ПДВ).

Према извјештају о реализацији у току године проведено је 90 поступака јавних набавки у вриједности од 3.276.524 КМ (без ПДВ-а), од чега је 13 отворених поступака, 29 конкурентских захтјева, 47 директних споразума и 1 убрзани преговарачки поступак без објаве обавјештења.

Узорком је обухваћено 15 поступака јавних набавки укупне вриједности 1.271.102 КМ (без ПДВ-а), односно 39% укупно проведених јавних набавки, од чега су најзначајније набавке: реконструкције улица и путева 522.755 КМ (без ПДВ-а), асвалтирања градских улица 187.481 КМ (без ПДВ-а), зимског чишћења улица и локалних путева 148.640 КМ (без ПДВ-а), насипања локалних путева 136.990 КМ (без ПДВ-а), санитетског возила 64.094 КМ (без ПДВ-а) и санације клизишта 56.072 КМ (без ПДВ-а).

Код поступка набавке горива за службена возила у уговору није наведена уговорена вриједност већ се у вези исте позива на достављену понуду изабраног понуђача.

У поступцима додјеле уговора путем отвореног поступка и конкурентског захтјева за достављање понуда, код којих се најнижа цијена користи као критеријум за додјелу уговора, уговорни орган није предвидио провођење е-аукције за најмање 50% поступака јавних набавки у 2018. години, како је то предвиђено чланом 10. став 1. Правилника о условима и начину е-аукције („Службени гласник БиХ“, број: 66/16).

Поступци набавке ватрогасног возила и набавке и уградње вјештачке траве на стадиону са изградњом расвјете нису окончани у 2018. години.

Поступак набавке ватрогасног возила је обустављен до окончања судског поступка у вези тужбе „Метаго“ д.о.о. Бања Лука. Понуђач „Метаго“ д.о.о. Бања Лука покренуо је поступак пред Судом БиХ ради поништења рјешења Комисије за разматрање жалби у 2019. године.

Поступак набавке и уградње вјештачке траве на стадиону „Луке“ са изградњом расвјете је поништен након отварања понуда, јер ни једна, од достављене двије понуде, није била прихватљива. На поменуту Одлуку о поништењу поступка уложена је Жалба понуђача „Миг Електро“ д.о.о. Мркоњић Град у јануару 2019. године.

Код прегледаних поступака јавних набавки нису утврђена значајнија одступања и неусклађености са Законом о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број: 39/14).

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Мркоњић Град донијела је, дана 22.12.2017. године, Одлуку о усвајању буџета општине Мркоњић Град за 2018. годину у износу од 10.228.000 КМ и Одлуку о извршењу буџета општине Мркоњић Град за 2018. годину, а дана 27.11.2018. године Одлуку о усвајању ребаланса буџета у износу од 11.595.000 КМ и Одлуку о измјени Одлуке о извршењу буџета општине Мркоњић Град за 2018. годину.

Ребалансом буџета планирани су: порески приходи (6.019.000 КМ), непорески приходи (3.163.000 КМ), грантови (373.000 КМ), трансфери (1.416.000 КМ), примици за нефинансијску имовину (106.000 КМ), примици од финансијске имовине (160.000 КМ), остали примици (103.000 КМ) и неутрошена намјенска буџетска средства по основу трансфера из програма јавних инвестиција из 2017. године у износу од 255.000 КМ.

Ребалансом буџета планирани су: расходи за лична примања (2.734.300 КМ), расходи по основу коришћења роба и услуга (2.076.126 КМ), расходи финансирања и друге финансијске трошкове (79.000 КМ), субвенције (325.000 КМ), грантови (1.266.800 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета (1.702.500 КМ), расходи по основу камата на зајмове (8.000 КМ), расходи по судском рјешењима (13.000 КМ), трансфери између различитих јединица власти (70.100 КМ), буџетска резерва (48.500 КМ), издаци за нефинансијску имовину (2.444.674 КМ), издаци за финансијску имовину (100.000 КМ), издаци за отплату дугова (624.000 КМ) и остали издаци (103.000 КМ).

Након усвајања ребаланса буџета извршене су четири реалокације у укупном износу од 71.600 КМ, од чега је једна реалокација извршена унутар одјељења Општинске управе у износу 45.000 КМ, а три реалокације у износу од 26.600 КМ односе се на ниже буџетске кориснике.

На План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода у износу од 1.545.825 КМ (од 02.02.2018. године), Фискални савјет Републике Српске је дао позитивно мишљење, и исти је сходно члану 9. став 6. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15 и 62/18) требало да усвоји Скупштина општине што није учињено.

Код припреме и доношења буџета Општине за 2018. годину, утврђена су одређена одступања у односу на буџетски календар дефинисан чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске, а која се односе на рокове кореспонденције са Министарством финансија (достављања предлога и усаглашавање буџета) (достављања приједлога буџета на сагласност Министарству финансија) и усвајање буџета од стране Скупштине општине.

Буџетом за 2018. годину планирана је буџетска резерва у износу од 70.000 КМ. Расподјела буџетске резерве извршена је у износу од 69.942 КМ, а највећим дијелом односи се на грантове вјерским организацијама (50.000 КМ).

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета општине Мркоњић Град у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и обрасце финансијског извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија у складу са чланом 49. став 6. поменутог правилника.

Општина није извршила консолидацију при сачињавању Консолидованог финансијског извјештаја за 2018. годину како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17 и 118/18), јер није извршила укључивање ентитета под контролом или значајним утицајем, додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се у Консолидовани финансијски извјештај Општине укључе и финансијски извјештаји контролисаних ентитета у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01.-31.12.2018. године исказано је у обрасцу ПИБ (Периодични извјештај о извршењу буџета) и обрасцу ПИФ (Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима).

У Периодичном извјештају о извршењу буџета исказани су буџетски приходи и примици у износу од 10.348.543 КМ, што је ниже за 9% у односу на ребалансом буџета планиране буџетске приходе и примитке. Буџетски расходи и издаци су исказани у износу 10.514.071 КМ, што је 9% ниже извршење у односу на ребаланс буџета. У Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима исказани су укупни приходи и примици у износу од 10.476.209 КМ и укупни расходи и издаци су исказани у износу 10.641.737 КМ.

У обрасцима ПИБ и ПИФ, на позицији расподјела суфицита из претходног периода, исказано је кориштење неутрошених намјенских средства буџетских трансфера из Програма јавних инвестиција из 2017. године у износу од 83.358 КМ (што је 33% у односу на ребалансом планирани износ 255.000 КМ), јер у табелама поменутих образаца није предвиђена позиција за исказивање коришћења неутрошених намјенских средстава из претходног периода.

Наиме, Министарство финансија је, у складу са Одлуком о одређивању приоритетних пројеката из Програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2017. години, одобрило Општини средства за суфинансирање пројеката: реконструкције улице и изградње канализационе мреже у укупном износу од 400.000 КМ. Према достављеној Информацији (од 04.07.2019. године), од укупно одобрених средстава, у 2017. години утрошен је износ од 145.000 КМ, у 2018. години износ од 83.358 КМ, а преостали износ од 171.642 КМ је остао неутрошен јер сви започети радови нису још завршени.

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису извршена додатна објављивања у вези кориштења неутрошених намјенских средства буџетских трансфера из Програма јавних инвестиција из 2017. године исказаног на позицији расподјела суфицита из претходног периода.

Скупштина општине је, дана 24.05.2019. године донијела Одлуку о усвајању завршног рачуна буџета општине за 2018. годину (у којем су исказани укупни приходи и примици 10.476.209 КМ, укупни расходи издаци 10.641.737 КМ, приходи обрачунског карактера 486.450 КМ и расходи обрачунског карактера 2.603.841 КМ) и покрићу негативне разлике у финансирању у износу од 165.528 КМ из текућих прилива средстава у наредном периоду. Негативна разлика у финансирању исказана је и у 2017. години.

Извјештај о извршењу буџета Општине Мркоњић Град за 2018. годину усвојен је закључком Скупштине општине (од 24.05.2019. године), а што је у складу са чланом 49. Закона о буџетском систему Републике Српске (Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16) и роком из члана 46. став 5. закона. Наведени извјештај је сачињен у складу са чланом 47. наведеног закона и чланом 22. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета („Службени гласник Републике Српске“, број: 100/13 и 102/16).

У поменутом извјештају исказана су укупна буџетска средства (приходи и примици) у износу од 10.431.901 КМ (у оквиру којих су исказана и неутрошена намјенска средства буџетских трансфера из ранијег периода од 83.258 КМ), што је ниже за 10% у односу на ребаланс буџета (у оквиру којег су на позицији расподјела суфицита из ранијег периода планирана неутрошена намјенска средства буџетских трансфера из ранијег периода од 255.000 КМ). Укупна буџетска потрошња (расходи и издаци) исказана је у износу од 10.514.071 КМ што је 9% ниже извршење у односу на ребаланс буџета.

6.1.1. Приходи и примици

Општина је у Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима исказала укупне приходе и примитке у износу од 10.476.209 КМ, од чега: на фонду 01 (10.348.543 КМ) и фонду 05 (127.666 КМ).

6.1.1.1. Приходи

Укупни приходи исказани су у износу од 10.272.284 КМ, од чега: на фонду 01 (10.144.618 КМ) и фонду 05 (127.666 КМ), а чине их: порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти у износу од 1.320.131 КМ (од чега: на фонду 01 у износу 1.192.465 КМ и фонду 05 у износу 127.666 КМ).

Порески приходи исказани су у износу од 5.916.493 КМ и нижи су за 2% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом односе се на: индиректне порезе прикупљене од Управе за индиректно опорезивање (4.961.006 КМ), порезе за лична примања и приходе од самосталне дјелатности (607.373 КМ) и порезе на имовину (340.401 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 2.657.977 КМ и нижи су за 16% у односу на ребаланс буџета. Чине их: приходи од закупа и ренте (41.857 КМ), приходи од камата на готовину и готовинске еквиваленте (1.749 КМ), административне накнаде и таксе (90.696 КМ), комуналне накнаде и таксе (433.331 КМ), накнаде по разним основама (1.669.229 КМ), приходи од пружања јавних услуга (320.441 КМ), новчане казне (3.650 КМ) и остали непорески приходи у износу од 97.024 КМ.

Приходи од закупа и ренте односе се на приходе од: давања у закуп објеката општине (10.540 КМ), земљишне ренте (28.167 КМ) и закупнине земљишта у износу од 3.150 КМ.

Административне и комуналне накнаде и таксе остварују се у складу са Одлукама о општинским административним и комуналним таксама и Тарифи општинских административних и комуналних такса. Одлуком о комуналној накнади утврђена је обавеза плаћања комуналне накнаде за коришћење објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње. Комуналне таксе највећим дијелом се односе на: таксе за истицање фирми (239.050 КМ), кориштење простора за паркинг (95.345 КМ) и таксе за ватрогаство (90.042 КМ).

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на накнаде за: кориштење шума (438.909 КМ), кориштење вода (155.234 КМ), кориштење грађевинског земљишта (27.973 КМ), за уређење гађевинског земљишта (23.213 КМ), финансирање заштите од пожара (67.413 КМ), потопљено земљиште (374.827 КМ), као и концесиону накнаду у износу од 501.232 КМ.

Накнада за кориштење и уређење гађевинског земљишта прописана је Одлуком о уређењу простора и грађевинском земљишту, а висина накнаде дефинисана је Одлуком о висини трошкова уређења градског грађевинског земљишта.

Скупштина општине је донијела: Програм утрошка средстава остварених продајом шумских дрвних сортимената на подручју општине Мркоњић Град за 2018. годину, Одлуку о утрошку новчаних средстава са посебног рачуна водних накнада у 2018. годину, Програм коришћења средстава са рачуна посебних намјена по основу накнаде за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије у 2018. години и План утрошка средстава од таксе за посебне мјере заштите од пожара за 2018. годину, уз претходно прибављене сагласности надлежних министарстава.

Закључком Скупштине општине усвојени су и прихваћени Извјештаји и Информације о реализацији претходно наведених програма и планова намјенског утрошка средстава.

Приходе од пружања јавних услуга чине приходи Општинске управе у износу 22.786 КМ (накнаде за вјенчања и правну помоћ, таксе за овјере и изводе из матичних књига) и нижих буџетских корисника у износу 297.655 КМ (Дјечији вртић 237.568 КМ, Центар за социјални рад 32.835 КМ, Машинска школа 15.243 КМ, Гимназија 9.950 КМ и Народна библиотека 2.059 КМ).

Остали непорески приходи највећим дијелом се односе на приходе од самодоприноса на територији Општине реализоване у складу са Одлуком о обезбјеђењу извора средстава за развој спорта и културе на подручју Општине (из ранијег периода) у износу од 50.787 КМ.

Грантови исказани су у износу од 377.683 КМ и виши су за 1% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом се односе на грантове дозначене од: грађана за изградњу локалних путева (202.520 КМ), Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске за суфинансирање пројекта „Заштита водотока Црне ријеке изградњом дионице колектора за третман отпадних вода“ (70.000 КМ) и Фонда за развој и запошљавање Републике Српске за набавку тунела за дубоко замрзавање (41.897 КМ).

Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти исказани су у износу од 1.192.465 КМ и нижи су за 16% у односу на ребаланс буџета. Односе се на трансфере од: Министарства здравља и социјалне заштите према Центру за социјални рад за финансирање права утврђених у складу са Законом о социјалној заштити (434.516 КМ), Министарства просвјете и културе за Дјечији вртић (3.872 КМ), Министарства породице, омладине и спорта за Мале олимпијске игре у

кошарци (1.600 КМ), Министарства финансија за финансирање пројеката из Програма јавних инвестиција (750.000 КМ) и Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију у вези пројекта унапређења енергетске ефикасности на објекту Јавне установе Основна школа „Петар Кочић“ Мркоњић Град (2.476 КМ).

Министарство финансија, у складу са Одлуком и измјенама одлуке о одређивању приоритетних пројеката из Програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2018. години, дозначило је средства за: модернизацију и реконструкцију градских улица и локалних путева и саобраћајно отварање унутар општине и према другим општинама (600.000 КМ), реконструкцију постојеће и проширење нове канализационе мреже (70.000 КМ) и уређење корита Црне ријеке (80.000 КМ).

На фонду 05 исказан је трансфер од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде обезбјеђен из кредита Међународног фонда за развој пољопривреде, а намјењен за изградњу система за водоснабдијевање (водовод Ораховљани) у износу од 127.666 КМ.

6.1.1.2. Примици

Укупни примици исказани су у износу од 203.925 КМ, а чине их: примици за нефинансијску имовину (11.451 КМ), примици од финансијске имовине (118.981 КМ) и остали примици (73.493 КМ). Примици за нефинансијску имовину односе се на примитке остварене од продаје возила и земљишта, примици од финансијске имовине на примитке од поврата депозита датих за кредите, а остали примици на примитке за накнаде плата за породилско одсуство који се рефундирају од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске.

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је у Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима исказала укупне расходе и издатке у износу од 10.641.737 КМ, од чега: на фонду 01 (10.514.071 КМ) и фонду 05 (127.666 КМ).

6.1.2.1. Расходи

Укупни расходи исказани су у износу од 7.826.421 КМ, и нижи су за 6% у односу на ребаланс буџета. Чине их: расходи за лична примања запослених (2.634.476 КМ), расходи по основу коришћења робе и услуга (1.923.318 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (73.770 КМ), субвенције (319.255 КМ), грантови (1.270.465 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (1.534.895 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти (7.745 КМ), расходи по судским рјешењима (8.128 КМ) и трансфери између и унутар јединица власти (54.369 КМ).

Расходи за лична примања запослених нижи су за 4% у односу на ребаланс буџета, а односе се на: бруто плате (2.045.835 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (518.405 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (45.957 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (24.279 КМ).

Расходе за лична примања запослених код Општинске управе чине: бруто плате у износу од 1.349.592 КМ, накнаде за превоз (12.080 КМ), топли оброк (93.194 КМ), регрес (90.174 КМ), јубиларне награде (7.778 КМ), дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (7.508 КМ) и порез и доприноси на накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (118.794 КМ).

Лична примања запослених у Општинској управи обрачуната су у складу са Правилником о платама и накнадама службеника и намјештеника запослених у Општинској управи општине Мркоњић Град, Одлуком о висини плате функционера општине Мркоњић Град и Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 20/17 и 86/18).

У 2018. години доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број: 66/18) и Закона о раду, измијењен је начин уговарања плата између послодавца и запосленог, повећан је основни лични одбитак, уведен нови модел обрачуна плата и извршен прерачун коефицијената. У Закону о раду, који је ступио на снагу 01.08.2018. године, измијењен је члан 121. закона који дефинише појам плате, при чему плата представља плату прије опорезивања порезом на доходак.

Општина је извршила обрачун и исплату плата запосленима у складу са новим законским одредбама.

Расходи по основу коришћења робе и услуга нижи су за 7% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом их чине: расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (203.019 КМ), расходи за текуће одржавање (407.507 КМ), расходи за стручне услуге (113.922 КМ), расходи за одржавање јавних површина и заштите животне средине (604.160) и остали непоменути расходи (412.248 КМ).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка дрвета (51.912 КМ), расходе по основу утрошка електричне енергије (37.249 КМ) и расходе за поштанске услуге (19.336 КМ).

Расходи за текуће одржавање највећим дијелом се односе на: расходе за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (одржавање јавних расвјета, хоризонталне и вертикалне сигнализације, санације рупа на градским улицама и локалним путевима) у износу од 372.704 КМ и расходе за остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање зграда и осталих грађевинских објеката у износу од 19.488 КМ.

Претходно наведене активности, као и активности на одржавању јавних површина и заштити животне средине утврђене су Програмом заједничке комуналне потрошње за 2018. годину, а што је у складу са Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број: 124/11 и 100/17).

Расходе за стручне услуге највећим дијелом чине: услуге рекламе, пропаганде и односа са јавношћу (23.121 КМ), услуге штампања графичке обраде, копирања, увезивања (12.270 КМ) и остале стручне услуге (19.211 КМ).

Расходи за одржавање јавних површина и заштите животне средине исказани су у износу од 604.160 КМ, што је 8% више у односу на ребаланс буџета, а разлика је покривена реалокацијом средстава након ребаланса буџета. Односе се на: услуге одржавања зелених површина (13.252 КМ), услуге зимске службе (175.278 КМ), утрошак електричне расвјете на јавним површинама (179.798 КМ), утрошак воде на јавним површинама (624 КМ), услуге заштите животне средине (138.332 КМ), чишћење јавних површина (82.060 КМ) и уређење простора (14.816 КМ).

Остали непоменути расходи највећим дијелом се односе на расходе за бруто накнаде за рад ван радног односа и расходе по основу репрезентације.

Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа исказани су у износу од 295.717 КМ, а највећим дијелом их чине: накнаде члановима комисија и радних група (90.814 КМ), накнаде скупштинским посланицима и одборницима (185.740 КМ), накнаде по уговорима о дјелу (13.379 КМ) и накнаде за привремене и повремене послове (3.109 КМ). Накнаде скупштинским одборницима обрачунате су на основу Одлуке о утврђивању висине накнада одборницима Скупштине општине Мркоњић Град у складу са чланом 41. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске”, број: 97/18).

Расходи по основу репрезентације исказани су у износу од 77.053 КМ, а односе се на расходе по основу: репрезентације у земљи (35.475 КМ), репрезентације у иностранству (1.413 КМ), организације пријема, манифестација и сл. (32.578 КМ), поклона (6.542 КМ) и остали расходи по основу репрезентације (1.086 КМ).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови нижи су за 7% у односу на ребаланс буџета, а односе се на расходе по основу: камата за примљене зајмове у земљи (71.005 КМ) и затезних камата (2.765 КМ).

Субвенције су ниже за 2% у односу на ребаланс буџета, а додјељене су за: подршку успостављању и активностима Пољопривредне задруге “Пољо МГ” (15.000 КМ), samozапосљавање у пољопривреди (22.500 КМ), подршка за младе брачне парове, вишечлане породице и регистрована газдинства (66.049 КМ), пројекат пластеничка производња (19.480 КМ), подстицаји у пчеларству (10.000 КМ), премија за произведену малину (1.961 КМ), интервентне мјере у пољопривреди (10.000 КМ), подстицај за мала и средња предузећа (20.000 КМ), подстицај за финансирање запошљавања приправника (8.665 КМ), подстицај за запошљавање (102.500 КМ), подстицај за samozапосљавање (40.000 КМ) и остало (3.100 КМ).

Расподјела субвенција је вршена на основу Програма за подстицај привредног развоја општине Мркоњић Град у 2018. години. Агенција за привредни развој општине Мркоњић Град (у даљем дијелу текста: Агенција за привредни развој) је сачинила Извјештај о реализацији претходно поменутог Програма.

Грантови су исказани у износу од 1.270.465 КМ, што је у висини ребаланса буџета, а чине их: текући грантови (1.131.541 КМ) и капитални грантови (138.924 КМ). Грантови се највећим дијелом односе на:

- текуће грантове спортским организацијама и удружењима у износу од 466.737 КМ, од чега су најзначајнија средства додјељена: Фудбалском клубу „Слобода“ 132.000 КМ и Кошаркашком клубу „Младост“ 119.000 КМ;
- текуће и капиталне грантове непрофитним субјектима у земљи у износу од 215.230 КМ, од чега је Ватрогасном друштву за редовне активности дозначено 130.000 КМ, а као капитални грант за Ватрогасни дом одобрено је 15.000 КМ;
- текуће и капиталне грантове етничким и вјерским организацијама 149.700 КМ;
- текуће и капиталне грантове организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација у износу од 123.097 КМ, који се највећим дијелом односе на грант за текуће и редовне активности Јавне установе Културно-спортски центар “Петар Кочић” Мркоњић Град (у даљем дијелу текста: Културно-спортски центар) 120.000 КМ, и којем је кроз друге врсте грантова за организацију разних манифестација (Избор спортисте године, Госпојинска улична трка, Турнир у малом фудбалу, Мале олимпијске игре) дозначено додатних 65.431 КМ;

- грантове организацијама и удружењима у области економског и привредног развоја 120.000 КМ, који се у цијелости се односе на грант за текуће и редовне активности Агенције за привредни развој.

Општина није утврдила јасне критеријуме за расподјелу грантова етничким и вјерским организацијама и капиталних грантова организацијама у области образовања, науке и културе како је предвиђено чланом 8. Одлуке о извршењу буџета општине Мркоњић Град за 2018. годину („Службени гласник општине Мркоњић Град“, број: 10/17 и 8/18). Приликом расподјеле текућих грантова спортским организацијама и удружењима прве и друге категорије утврђени критеријуми за додјелу средстава нису досљедно примјењивани. Поједини корисници грантова нису достављали Извјештаје о намјенском кориштењу одобрених средстава гранта како је предвиђено чланом 8. поменуће одлуке.

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се код додјеле грантова утврде јасни критеријуми и да се исти поштују, те да се достављају извјештаји о намјенском кориштењу одобрених средстава гранта, у складу са Одлуком о извршењу буџета општине Мркоњић Град.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су ниже за 10% у односу на ребаланс буџета, а чине их: дознаке грађанима који се исплаћују из буџета општине у износу од 1.252.913 КМ и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова у износу од 281.982 КМ.

Дознаке грађанима који се исплаћују из буџета општине односе се на: дознаке за разне видове социјалних давања по основу права утврђених Законом о социјалној заштити а која се исплаћују преко Центра за социјални рад (1.149.417 КМ), текуће помоћи породицама погинулих бораца и ратних војних инвалида (68.526 КМ), стипендије ученицима и студентима (174.533 КМ), дознаке у сврху пронаталитетне политике (74.148 КМ), текуће помоћи пензионерима и незапосленим лицима (30.585 КМ) и остале текуће помоћи грађанима (37.687 КМ).

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова највећим дијелом се односе на дознаке установама социјалне заштите за смјештај штићеника Центра за социјални рад (218.694 КМ) и дознаке хранитељским породицама за смјештај штићеника (32.683 КМ).

Трансфери између и унутар јединица власти су нижи за 22% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом их чине трансфери за здравствено осигурање корисника социјалне заштите исказани код Центра за социјални рад у износу од 48.102 КМ.

6.1.2.2. Издаци

Укупни издаци исказани су у износу од 2.815.316 КМ, од чега: на фонду 01 (2.687.650 КМ) и фонду 05 (127.666 КМ), а односе се на: издатке за нефинансијску имовину (2.093.118 КМ), издатке за финансијску имовину (8.333 КМ), издатке за отплату дугова (618.680 КМ) и остале издатке (95.185 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину на фонду 01 исказани су у износу од 1.965.452 КМ, и нижи су за 20% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом се односе на издатке за: изградњу и прибављање грађевинских објеката (1.358.151 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (471.912 КМ), набавку постројења и опреме (226.400 КМ).

На фонду 05 исказани су издаци за нефинансијску имовину у износу од 127.666 КМ, а који се односе на изградњу система за водоснабдијевање (водовод Ораховљани).

Издаци за изградњу и прибављање грађевинских објеката односе се на изградњу путева (656.232 КМ), водовода (357.943 КМ), канализационе мреже (90.965 КМ), стадиона „Луке“ (108.921 КМ), јавне расвјете у сеоским подручјима (40.950 КМ), мостова (29.407 КМ) и изградњу осталих објеката (73.733 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката у највећем износу се односе на: реконструкцију и асвалтирање путева и улица 415.550 КМ и реконструкцију основних школа у износу од 29.105 КМ.

Издаци за набавку постројења и опреме код Општинске управе у износу од 208.591 КМ највећим дијелом се односе на: набавку санитетског возила (74.990 КМ), моторних возила (54.184 КМ) и гријне, расхладне и заштитне опреме (тунел за дубоко замрзавање) у износу од 55.864 КМ. Издаци за набавку постројења и опреме код нижих буџетских корисника исказани су у износу од 17.809 КМ.

Издаци за отплату дугова нижи су за 1% у односу на ребаланс буџета, а односе се на издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи (480.289 КМ) и отплату дугова према другим јединицама власти (138.391 КМ).

Исказани издаци за отплату дугова према другим јединицама власти се односе на обавезу по зајму од Министарства Пољопривреде, шумарства и водопривреде доспјелу у децембру 2018. године, а која је плаћена у 2019. години у износу од 49.628 КМ. Евидентирање издатака је извршено на обрачунској основи, што није у складу са чланом 98. став 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, који захтјева да се издаци за отплату дугова признају на готовинској основи.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се издаци за отплату дугова евидентирају на готовинској основи у складу са чланом 98. став 4. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Остали издаци у цијелости се односе на издатке из трансакција са другим јединицама власти, а чине их: издаци за накнаде плата за вријеме породичног боловања који се рефундирају од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске (77.358 КМ), издаци за накнаде плата за вријеме боловања који се рефундирају од Фонда здравственог осигурања (11.025 КМ) и издаци за обавезе по основу разлике накнада трошкова превоза из ранијих година у складу са одлуком Уставног суда Републике Српске (2.802 КМ).

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању, у обрасцу ПИБ, исказана је у негативном износу од 82.170 КМ, и настала је као разлика између исказаних буџетски прихода и примитака за нефинансијску имовину у износу од 10.156.069 КМ и исказаних буџетских расхода и издатака за нефинансијску имовину у износу од 9.791.873 КМ, а чине је: буџетски суфицит (364.196 КМ) и нето финансирање (-446.366 КМ).

Нето финансирање је исказано у негативном износу јер су: примици од финансијске имовине (118.981 КМ), остали примици (73.493 КМ) и утрошена намјенска средства буџетских трансфера из програма јавних инвестиција из 2017. године исказана на позицији суфицит из ранијег периода у износу од 83.358 КМ

мањи у односу на: издатаке за финансијску имовину (8.333 KM), отплату дугова (618.680 KM) и остале издатке (95.185 KM).

По налазу ревизије негативна разлика у финансирању више је исказана за износ од 49.628 KM који се односи на издатаке за отплату дугова (објашњено у тачки 6.1.2.2. извјештаја).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

У билансу успјеха приходи су исказани у износу од 10.758.734 KM, а односе се на пореске и непореске приходе, грантове, трансфере између буџетских јединица различитих нивоа власти (објашњено у тачки 6.1.1. овог извјештаја) и приходе обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 486.450 KM, а чине их: приходи од усклађивања вриједности имовине (153.608 KM), добици од продаје имовине (6.030 KM), помоћи у натури (9.506 KM), остали приходи обрачунског карактера (68.503 KM), приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа (173.813 KM) и приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (74.990 KM).

Приходи од усклађивања вриједности имовине односе се на евидентирање наплаћених спорних потраживања за које је претходно извршена корекција вриједности. Чине их: наплаћена потраживања по основу датог намјенског депозита (31.736 KM), потраживања по основу комуналне накнаде, накнаде за коришћење и уређење грађевинског земљишта, земљишну ренту и остало (32.318 KM) и пореска потраживања евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 01.01-31.12.2018. године у износу од 89.556 KM.

Остали приходи обрачунског карактера односе се на приходе евидентирани по основу укњижавања пословних објеката у власништву општине који нису били укњижени у претходним периодима, и то: четири пословна простора у Старом занатском центру (56.315 KM) и стара зграда Основне школе у Трнову (12.188 KM).

Приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа највећим дијелом се односе на приходе обрачунског карактера евидентирани по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима у износу од 164.934 KM.

Приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти односе се на набавку санитарског возила за потребе Јавне здравствене установе Дом здравља „Др Јован Рашковић“ Мркоњић Град (у даљем дијелу текста: Дом здравља) коју је Министарство финансија платило директно добављачу у складу са Одлуком и измјенама одлуке о одређивању приоритетних пројеката из Програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2018. години.

Приходи обрачунског карактера су мање исказани за износ од 6.509 KM због евидентирања прихода по основу трансакција размјене, који нису праћени приливом готовине у моменту евидентирања у оквиру краткорочно разграничених прихода (деталније образложено у тачки 6.3.2.1. извјештаја).

6.2.2. Расходи

Расходи су исказани у износу 10.430.262 KM, а чине их: текући расходи у износу од 7.772.052 KM и трансфери између различитих јединица власти у износу од 54.369

KM (објашњени у тачки 6.1.2. извјештаја), као и расходи обрачунског карактера у износу од 2.603.841 KM.

Расходи обрачунског карактера се односе на: набавну вриједност реализованих залиха 16.761 KM, расходе по основу амортизације 2.374.202 KM, расходе од усклађивања вриједности имовине 130.336 KM, губитке од продаје имовине 7.256 KM, дате помоћи у природи 74.990 KM и остале расходе обрачунског карактера у износу од 296 KM.

Расходе по основу амортизације чине расходи код Општинске управе у износу од 2.338.630 KM и нижих буџетских корисника у износу од 35.575 KM. Расходи по основу амортизације код Општинске управе односе се на расходе по основу амортизације: зграда и грађевинских објеката (2.235.522 KM), постројења и опреме (63.081 KM) и нематеријалне имовине (40.027 KM).

Расходи по основу амортизације зграда и грађевинских објеката односе се на: стамбене објекте и јединице 5.582 KM, пословне објекте и просторе 279.193 KM, саобраћајне објекте 1.513.519 KM и остале грађевинске објекте 437.228 KM.

Расходи по основу амортизације постројења и опреме највећим дијелом се односе на: превозна средства (18.684 KM), комуникациону и рачунарску опрему (13.943 KM) и гријну, расхладну и заштитну опрему (23.064 KM).

Приликом обрачуна амортизације примјењују се амортизационе (прерачунате) стопе у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 110/16).

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на корекцију ненаплаћених потраживања старијих од годину дана, а највећим дијелом их чине: пореских потраживања по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима (85.162 KM), потраживања по основу накнада (13.361 KM) и потраживања од Фонда здравственог осигурања у износу од 13.788 KM (детаљније у тачки 6.3.1.1. извјештаја)

Дате помоћи у природи се односе на евидентирање уступања без накнаде санитетског возила Дому здравља.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (10.758.734 KM) и расхода (10.430.262 KM) исказан је позитиван финансијски резултат у износу од 328.472 KM.

По налазу ревизије финансијски резултат треба кориговати најмање за: износ мање исказаних прихода обрачунског карактера 6.509 KM (тачка 6.2.1. извјештаја) и износ ревалоризационих резерви које нису укинуте у текућој години 6.348 KM (тачка 6.3.2.3. извјештаја).

6.3. Биланс стања

У Билансу стања Општине на дан 31.12.2018. године исказана је укупна актива нето вриједности 64.716.381 KM (брutto вриједности 91.298.526 KM и исправке вриједности 26.582.145 KM) коју чине: пословна актива нето вриједности 64.695.426 KM и ванбилансна актива у износу од 20.955 KM. Укупна актива је уравнотежена са укупном пасивом коју чине: пословна пасива у износу од 64.695.426 KM и ванбилансна пасива у износу од 20.955 KM.

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине исказана је у износу од 91.277.571 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 26.582.145 КМ и нето вриједности 64.695.426 КМ, а односи се на: краткорочну финансијску имовину и разграничења, дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

6.3.1.1. Краткорочна финансијска имовина и разграничења

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 3.615.821 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 2.169.324 КМ и нето вриједности 1.446.497 КМ. Односе се на: готовину и готовинске еквиваленте, краткорочне пласмане, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 270.445 КМ, а односе се на новчана средства на рачунима код банака (269.886 КМ) и новчана средства у благајни (559 КМ).

Краткорочни пласмани исказани су у износу од 70.305 КМ и у цијелости се односе уплаћене депозите за одобрене дугорочне кредите за мала и средња предузећа, предузетнике и пољопривредне произвођаче из ранијег периода, а који доспијевају на наплату до годину дана.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 3.005.716 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 2.118.239 КМ и нето вриједности 887.477 КМ. Нето вриједност краткорочних потраживања чине: потраживања од запослених по основу аконтација за службено путовање (500 КМ), потраживања за неплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (757.813 КМ), потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана (102.813 КМ) и остала краткорочна потраживања (26.351 КМ).

Потраживања за неплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су у износу од 2.857.239 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 2.099.426 КМ и нето вриједности 757.813 КМ. Нето вриједност чине: потраживања за ненаплаћене порезе евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима у износу од 191.480 КМ и потраживања за ненаплаћене непореске приходе у износу од 566.333 КМ од којих су највећа потраживања по основу: концесионих накнада (363.588 КМ), накнада за кориштење шума и шумског земљишта (115.366) и комуналних накнада (30.481 КМ).

У 2018. години, на основу Одлуке о отпису потраживања, извршена је корекција потраживања у износу од 31.361 КМ. Надлежна одјељења предузимају мјере за наплату потраживања по основу накнада које су у надлежности Општине у виду опомена пред тужбу и тужби.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана евидентирана су на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима.

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 45.164 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 18.813 КМ и нето вриједности 26.351 КМ. Нето вриједност чине: потраживања код Општинске управе у износу од 18.025 КМ

(највећим дијелом односе се на потраживања по судској пресуди у износу од 13.320 КМ) и потраживања код нижих буџетских корисника у износу од 8.327 КМ.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 11.872 КМ, а највећим дијелом се односе на: краткорочна разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства које се рефундирају од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске (6.538 КМ) и разграничене трошкове по основу обавезе из Уговора о медијацији закљученог са ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука (у даљем дијелу текста: Електрокрајина) који доспијевају у 2019. години у износу од 4.443 КМ.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти исказана су у износу од 257.483 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 51.085 КМ и нето вриједности 206.398 КМ. Нето вриједност највећим дијелом чине:

- потраживања која су измирена у складу са Уредбом о измирењу пореских обавеза путем обвезница Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број: 74/12) у износу од 99.189 КМ;
- потраживања Центра за социјални рад по основу трансфера од Министарства здравља и социјалне заштите у износу од 46.276 КМ;
- потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса од: Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске (25.551 КМ), Фонда здравственог осигурања Републике Српске (11.024 КМ) и Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске (7.500 КМ).

У 2018. години извршена је корекција потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса здравственог осигурања која нису наплаћена у периоду дужем од годину дана у износу од 13.788 КМ, од чега код Дјечијег вртића (11.665 КМ) и код Општинске управе (2.123 КМ).

6.3.1.2. Дугорочна финансијска имовина и разграничења

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 3.522.460 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 16.963 КМ и нето вриједности 3.505.497 КМ, а односи се на: акције и учешћа у капиталу, дугорочне зајмове, потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, остала дугорочна потраживања и дугорочна разграничења.

Акције и учешћа у капиталу исказани су у износу од 3.377.138 КМ, а односе се на: вриједност основног капитала „Младост МГ“ а.д. Мркоњић Град у износу од 2.613.246 КМ (90% акцијског капитала) и вриједност акција КП „Парк“ а.д. Мркоњић Град у износу од 763.892 КМ (61% акција).

Одлуком Скупштине акционара о претварању нераспоређене добити у основни капитал (од 2017. године) повећана је укупна вриједност акцијског капитала КП „Парк“ а.д. Мркоњић Град за износ 312.157 КМ. Општина није извршила корекцију учешћа у капиталу за дио који се односи на повећање вриједности акцијског капитала КП „Парк“ а.д. Мркоњић Град у износу од 189.193 КМ, те су акције и учешћа у капиталу мање исказане за наведени износ.

Општина није исказала учешћа у капиталу по основу оснивачког улога код: Центра за социјални рад (2.000 КМ), Агенције за привредни развој (10.000 КМ), Културно-спортског центра у износу од 67.926 КМ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се на позицији акције и учешћа у капиталу исказе повећање вриједности акција код КП „Парк“ а.д.

Мркоњић у износу од 189.193 КМ и исказу учешћа у капиталу по основу оснивачког улога у институцијама чији је оснивач Општина.

Дугорочни зајмови исказани су у износу од 39.781 КМ, а односе се на уплаћене депозите за одобрене дугорочне кредите малим и средњим предузећима, предузетницима и пољопривредним произвођачима, од стране пословних банака у складу са Програмом подстицаја о стимулативном кредитирању малих и средњих предузећа, предузетника и пољопривредних произвођача. Од поменутог износа на Комерцијалну банку а.д. Бања Лука (у даљем дијелу текста: Комерцијална банка) односи се износ од 22.781 КМ и НЛБ Развојну банку а.д. Бања Лука (у даљем дијелу текста: НЛБ Развојна банка) износ од 17.000 КМ.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања исказана су у износу од 62.289 КМ и евидентирана су на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима.

Остала дугорочна потраживања чија је бруто и исправка вриједности 16.963 КМ односе се на потраживања за депозите по одобреним кредитима (од стране пословних банака) за мала и средња предузећа, предузетнике и пољопривредне произвођаче, а који нису враћени у предвиђеном року.

Дугорочна разграничења исказана су у износу од 26.289 КМ, а односе се на обавезе (дугорочно разграничене расходе) по основу дуга за утрошену електричну енергију у складу са закљученим Уговором о медијацији са Електрокрајином.

6.3.1.3. Нефинансијска имовина у сталним средствима

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 84.139.290 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 24.395.858 КМ и нето вриједности 59.743.432 КМ, а односи се на: произведену сталну имовину, драгоцености, непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина исказана је у износу од 65.968.194 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 24.395.858 КМ и нето вриједности 41.572.336 КМ. Нето вриједност произведене сталне имовине чине: зграде и објекти (40.770.740 КМ), постројења и опрема (653.223 КМ) и нематеријална произведена имовина (148.373 КМ).

Зграде и објекти у цијелости се односе на зграде и објекте у Општинској управи, а чине их: стамбени објекти и јединице (406.731 КМ), пословни објекти и простори (11.680.914 КМ), саобраћајни објекти (21.608.956 КМ) и остали објекти (7.074.139 КМ). Пословне објекте и просторе највећим дијелом чине: Дом културе (2.922.146 КМ), зграда Општине (2.002.589 КМ) и спортска дворана (1.344.223 КМ); саобраћајне објекте највећим дијелом чине: путеви и улице (16.783.123 КМ) и вањска осветљења (4.275.524 КМ); остале објекте највећим дијелом чине: водоводи и канализација (4.738.022 КМ) и спортско-рекреативни терени, уређене зелене површине и тргови (2.034.628 КМ).

Општина је у току године издавала у закуп три пословна простора чија је укупна бруто вриједност 76.613 КМ, исправка вриједности 3.902 КМ и нето вриједност 72.711 КМ. Поред тога дате су у закуп и двије канцеларије у згради Општине.

Имовина која се даје у закуп није исказана као инвестициона имовина, што није у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се имовина која се даје у закуп евидентира као инвестициона имовина у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26.

Постројења и опрема евидентирани су код Општинске управе у износу од 295.532 КМ и код нижих буџетских корисника у износу од 357.691 КМ. Постројења и опрему код Општинске управе највећим дијелом чине: превозна средства (111.532 КМ), комуникациона и рачунарска опрема (33.346 КМ) и гријна, расхлада и заштитна опрема (116.513 КМ).

У Напоменама уз финансијске извјештаје, за сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијским извјештајима, нису објелодањене информације о бруто књиговодственој вриједности и акумулираној исправци вриједности, као и корисном вијеку употребе или стопама амортизације у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 88.

Нематеријалну произведену имовину највећим дијелом чини: Просторни план Општине (62.325 КМ) и шумско-привредна основа (24.997 КМ).

Драгоцјености су исказане у износу од 1.620 КМ, и у цијелости се односе на умјетничка дјела (слике) евидентиране код Гимназије.

Непроизведена стална имовина исказана је у износу од 17.574.703 КМ, а односи се на: земљиште (16.724.371 КМ) и остала природна добра (шуме) у износу од 850.332 КМ.

Земљиште чини пољопривредно земљиште (6.367.209 КМ) и градско-грађевинско земљиште (5.520.657 КМ) и остало земљиште (4.836.505 КМ).

Општина предузима одређене активности у циљу прибављања доказа о правном основу за стицање права располагања имовином како би се Општинска имовина идентификовала, процијенила њена фер вриједност, укњижила у власничке књиге (катастар и грунтовницу) и на основу тога извршило евидентирање те имовине у пословне књиге Општине, а у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број: 70/06) и Законом о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, број: 124/08, 58/09 и 95/11). Према достављеној информацију, у току 2018. године, евидентирана су четири послова простора у Старом занатском центру (56.315 КМ), стара зграда Основне школе у Трнову (12.188 КМ) и двије парцеле земљишта (489 КМ), а у 2019. години су укњижени Друштвени дом у Подоругли и четири парцеле земљишта.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 594.773 КМ, а односи се на: пословне објекте и јединице у припреми (162.138 КМ), саобраћајне објекте у припреми (268.229 КМ) и остале објекте у припреми у износу од 164.407 КМ.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Општине исказана у износу од 64.695.426 КМ, а односи се на краткорочне обавезе и разграничења, дугорочне обавезе и разграничења и властите изворе.

6.3.2.1. Краткорочне обавезе и разграничења

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 2.567.275 КМ, а односе се на: краткорочне финансијске обавезе (398.295 КМ), обавезе за лична примања запослених (217.392 КМ), обавезе из пословања (1.652.338 КМ), обавезе за субвенције (13.192 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (133.939 КМ), остале краткорочне обавезе (7.629 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти у износу од 144.490 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе у цијелости се односе на обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана, од чега: Електрокрајина (4.443 КМ), Комерцијална банка (250.995 КМ) и НЛБ Развојна банка у износу од 142.857 КМ.

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за: бруто плате запослених и бруто накнаде плата за мјесец децембар 2018. године (192.068 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (топли оброк и превоз) у износу од 25.324 КМ. Обавезе за лична примања запослених евидентирани су код Општинске управе у износу од 139.103 КМ и код осталих буџетских корисника у износу од 78.289 КМ.

Обавезе из пословања чине: обавезе за набавку роба и услуга (676.041 КМ), обавезе за набавку сталне имовине (869.390 КМ) и обавезе према физичким лицима (98.429 КМ), обавезе за поврат и прекњижавање пореза и доприноса (348 КМ) и обавезе за порез и допринос на терет послодаваца (8.130 КМ).

Обавезе по зајму од Министарства Пољопривреде, шумарства и водопривреде доспјеле на плаћање у децембру 2018. године у износу од 49.628 КМ нису исказане у складу са чланом 84. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16, 115/17 и 118/18). Због претходно наведеног обавезе из пословања су прецијењене за износ од 49.628 КМ, а краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти су потцијењене за поменути износ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти евидентирају у складу са чланом 84. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Краткорочна резервисања и разграничења исказана су у износу од 133.939 КМ, а односе се на разграничене приходе по основу: уплата грађана за суфинансирање изградње путева (120.043 КМ), рефундације плата приправника од Завода за запошљавање (2.500 КМ), боравка дјеце у Дјечијем вртићу (1.064 КМ), закупа школске кухиње и физкултурне сале код Гимназије (5.445 КМ) и потраживања Центра за социјални рад (387 КМ).

Исказивање прихода по основу трансакција размјене, који нису праћени приливом готовине у моменту евидентирања у оквиру краткорочно разграничених прихода, а који се односе на: боравак дјеце у Дјечијем вртићу (1.064 КМ) и закуп школске кухиње и физкултурне сале код Гимназије (5.445 КМ), није у складу са чланом 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Сходно наведеном, више су исказане краткорочно разграничени приходи, а мање приходи обрачунског карактера у износу од 6.509 КМ. За исти износ потцијењен је и финансијски резултат текуће године.

Препоручује се директорима ЈУ Дјечији вртић и ЈУ Гимназије да обезбиједу да се приходи по основу трансакција размјене, који нису праћени приливом готовине у моменту евидентирања, а који се односе на боравак дјеце у вртићу и закуп простора код Гимназије, евидентирају сходно члану 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти односе се на: обавезе по основу зајма од Министарства Пољопривреде, шумарства и водопривреде из средстава револвинг фонда у области водоснабјевања и комуналне инфраструктуре у износу од 143.320 КМ и обавезе по записницима Пореске управе о поврату или прекњижавању више или погрешно уплаћених јавних прихода у износу од 1.170 КМ.

Путем четири проведене мултилатералне компензације у 2018. години измирене су обавезе у укупном износу од 21.833 КМ.

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја, обавезе Општине доспјеле на 31.12.2018. године измирене су у укупном износу од 629.870 КМ, од чега: обавезе за лична примања запослених (217.392 КМ), обавезе из пословања (400.257 КМ), обавезе за субвенције (12.101 КМ) и остале краткорочне обавезе (120 КМ).

6.3.2.2. Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 1.245.940 КМ, и у цијелости се односе на дугорочне обавезе по основу: Уговора о медијацији са Електрокрајином (26.289 КМ), кредита код Комерцијалне банке (862.509 КМ) и кредита код НЛБ Развојне банке (357.143 КМ).

У 2012. години реализован је кредит код НЛБ Развојне банке у износу од 1.000.000 КМ, по каматној стопи шестомјесечни Euribor+4,3% годишње, на период од 10 година са грејс периодом од 3 године. Кредит је намјењен за реализацију дијела пројеката из Програма капиталних инвестиција у 2012. години.

Кредит код Комерцијалне банке је реализован у 2016. години у износу од 1.500.000 КМ, по каматној стопи 3,47% годишње, на период од 5 година са грејс периодом од 12 мјесеци. Кредит је намјењен за финансирање инфраструктуралних пројеката на подручју Општине Мркоњић Град из програма капиталних инвестиција за 2016. годину.

Крајем 2015. године закључена су три Уговора о медијацији са Електрокрајином у вези дуга за електричну енергију. Споразумом о нагодби у поступку медијације договорено је да ће се износ дуга од 44.432 КМ враћати у 120 једнаких мјесечних рата и да ће након исплате дуга Електрокрајина извршити отпис обрачунате камате у износу од 12.467 КМ.

6.3.2.3. Властити извори

Властити извори средстава исказани су у износу од 60.882.211 КМ, а чине их: трајни извори средстава 19.487.048 КМ, резерве 1.950.771 КМ, финансијски резултат ранијих година 39.115.920 КМ и финансијски резултат текуће године у износу од 328.472 КМ.

Трајни извори средстава највећим дијелом се односе на имовину која не подлијеже обрачуну амортизације (земљиште, шуме и књиге у библиотекама код нижих буџетских корисника).

Резерве се односе на ревалоризационе резерве формиране по основу: процјене вриједности улога у покретним и непокретним стварима код „Младост МГ“ а.д. Мркоњић Град у износу од 1.808.763 КМ (из 2013. године), процјене вриједности опреме која није имала садашњу вриједност а била је у употреби у износу од 141.745 КМ (из 2012. године), те процјене вриједности опреме у 2018. години код нижих буџетских корисника (263 КМ).

Није вршено укидање ревалоризационих резерви у висини амортизованог дијела процјењене опреме из ранијег периода у износу од 119.283 КМ, што није у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, *параграф 57*. Због наведеног треба кориговати финансијски резултат текуће године најмање за износ 6.348 КМ и финансијски резултат ранијих година најмање за износ од 112.935 КМ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се укидање ревалоризационих резерви врши у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 57.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива и пасива на дан 31.12.2018. године исказане су у износу од 20.955 КМ и у цијелости се односи на примљене банкарске гаранције за озбиљност понуде у поступцима јавних набавки.

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису извршена додатна објављивања у вези ванбилансне евиденције.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 10.203.195 КМ, одливи готовине из пословних активности у износу од 7.941.508 КМ, приливи готовине из инвестиционих активности у износу од 603.925 КМ, одливи готовине из инвестиционих активности у износу од 2.523.818 КМ и одливи готовине из активности финансирања у износу 569.052 КМ.

Готовина на почетку обрачунског периода исказана је у износу од 497.703 КМ, нето одлив готовине (нето смањење готовине) у износу од 227.258 КМ, а готовина на крају обрачунског периода у износу од 270.445 КМ.

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са захтјевима MPC-JC 2 Извјештај о новчаним токовима, *параграфи 22 и 25*, јер исти не пружа релевантне информације о новчаним токовима из пословних активности и новчаним токовима из инвестиционих активности. Приливи готовине по основу трансфера између различитих јединица власти који се односе на програм јавних инвестиција из 2017. године у износу од 400.000 КМ и примици из трансакција са другим јединицама власти у износу од 73.493 КМ (деталније објашњени под тачком 6.1.1.2 извјештаја) су погрешно исказани као приливи готовине из инвестиционих активности. Због претходно наведеног, приливи готовине из пословних активности мање су исказани за износ од 473.493 КМ, а приливи готовине из инвестиционих активности више су исказани за поменути износ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се у билансу новчаних токова приливи готовине из пословних и инвестиционих активности

презентују у складу са захтјевима MPC-JC 2 Извјештај о новчаним токовима, параграфи 22 и 25.

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације о ставкама садржаним у извјештају о новчаним токовима у складу са захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 126 и 128.

6.5. Временска неограниченост пословања

У складу са захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеној информацији, у 2018. години, против Општине је вођено 10 судских спорова укупне вриједности главног дуга у износу од 454.595 KM (за један спор није презентована вриједност). Општина је водила 9 судских спорова против трећих лица укупне вриједности главног дуга у износу од 403.576 KM (без судских трошкова и затезних камата).

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањена је Процјена исхода судских спорова за наредну годину у којима је Општина у својству тужене стране.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидовани финансијски извјештај Општине сачињене су Напомене које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама. Међутим, Напомене не садрже потпуна образложења у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда, јер нису објелодањене неопходне додатне информације о структури: пореских и непореских прихода, расхода обрачунског карактера, издатака за нефинансијску имовину, ванбилансне евиденције и биланса новчаних токова.

За сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијским извјештајима, нису објелодањене информације о бруто књиговодственој вриједности и акумулираној исправци вриједности, као и корисном вијеку употребе или стопама амортизације у складу са захтјевима MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 88 (тачка 6.3.1.3 извјештаја).

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје у потпуности објелодањују све неопходне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Ревизијски тим

Драган Милошевић, с.р.

Милијана Стојаковић Обрадовић, с.р.